

HAKEM GÖZÜYLE

Prof. Dr. H. Seda VATANSEVER

Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Histoloji-Embryoloji AD, Manisa, Türkiye
Yakın Doğu Üniversitesi, DESAM Enstitüsü, Lefkoşe, Kuzey Kıbrıs

- **HER BİLİMSEL MAKALE YAZAN AYNI ZAMANDA BİRER HAKEMDİR**
- **Nerede ise hiçbir makale, belli derecelerde düzeltme olmaksızın kabul edilmez**

YAZAR

Kabul mü?

Revizyon mu?

Red mi?

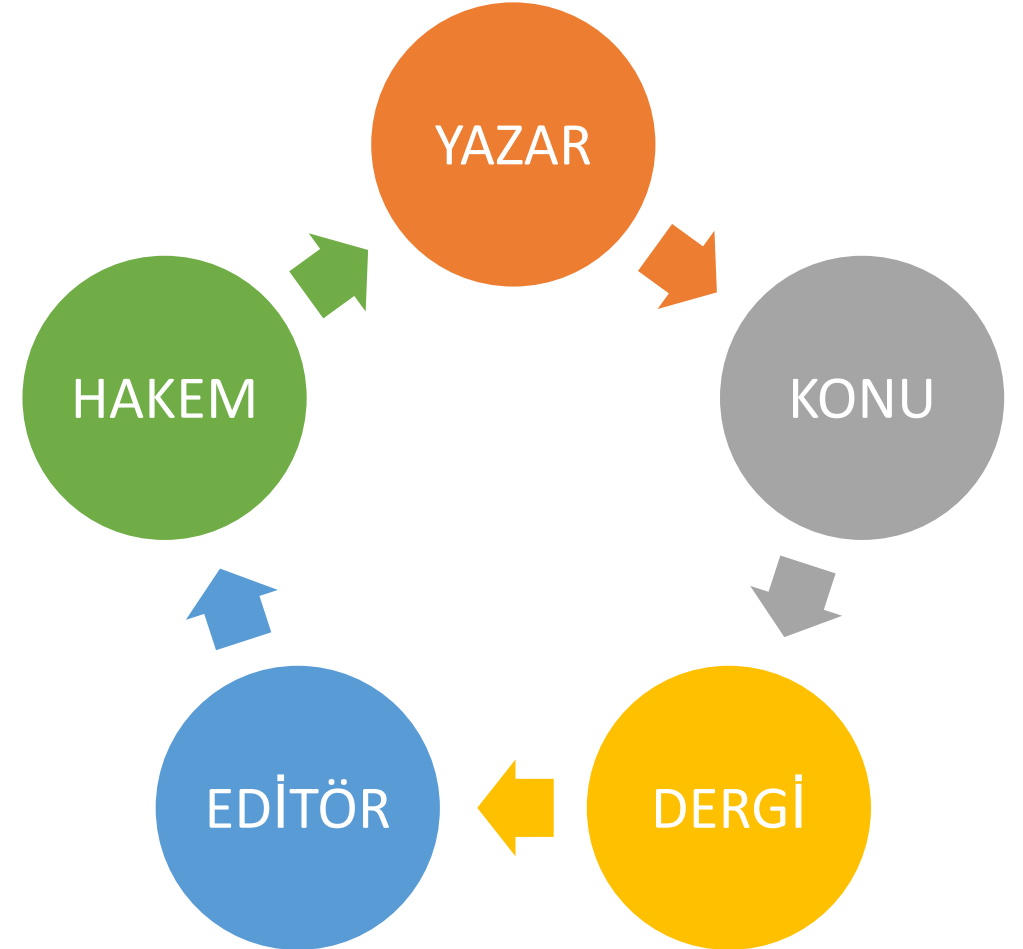

HAKEM

Red mi Kabul mü?

En az 1 kez reddedilme oranının %62

Kabul oranının %25'in altında

Hakemlik

- Bilimsel yayıncılığın en önemli aşamalarından
- **Hakem Değerlendirme Haftası**

Hakemlik

- Fon sağlayan kurumlar ve yayıncılar,
 - Kime fon sağlanacağı ve hangi makalelerin yayımlanacağına ilişkin kararların alınmasında hakemlik sistemine güvenmektedirler

Gönderilen çalışmayı incelemek üzere kaç hakem seçilmelidir?

- Bazı dergiler tek hakem, bazıları ise 2 – 5 kadar hakem seçmektedirler.
- Birçok dergi yönetimi 2 hakem seçerek çalışmaktadır.
- **Sorunlar**
 - Her iki hakem de kabul veya red kararı verirse sorun yoktur ancak biri kabul diğeri red kararı verirse editör ne yapacaktır?
 - Hakemlerin ikisi de çalışmanın yayınlanması için düzeltme istediğinde ve yazar(lar) tüm düzeltmeleri yapıp gönderdiğinde, düzeltmelerin sağlıklı bir şekilde yapılıp yapılmadığına ve makalenin kabul edilip edilmemesine kim karar verecektir

7 Common types of peer review

1 Single Blind Peer Review

Authors don't know who the reviewers are. But the reviewers are aware of the authors' identity when they decide to accept or reject the document for review as well as throughout the review process.

2 Double Blind Peer Review

The journal editor does not reveal the reviewers' credentials to the authors and vice-versa. So both parties are not aware of each other's identity. All indicators of identity such as names, affiliations, etc. are removed.

3 Open Peer Review

The authors and peer reviewers both know each other's identities. This system allows the peer reviewers' comments as well as the authors' responses to be published along with the final manuscript.

4 Collaborative Peer Review

This type of peer review occurs on a platform provided by the journal where authors & reviewers can discuss how the paper can be improved. Often, reviewers' identities are concealed from authors but may be revealed at the time of publication.

5 Third-Party Peer Review

Authors get their manuscripts reviewed by an independent peer review service before they approach any journal. Based on the reviews, they make changes to the paper and then submit it to the journal.

6 Post-Publication Peer Review

The journal provides a platform such as a discussion forum for the post-publication commenting. Once the published paper is available on the platform, anyone who reads it can post their comments or views about the paper.

7 Cascading Peer Review

When a manuscript is rejected after review because it is of low priority for the journal at the moment or because it is not interesting for the journal's target readers, the journal may suggest that the author/s submit the manuscript to an alternate journal along with the reviews. Often, the new journal is part of the publisher's portfolio.

Hakemlik

- ETİK
- “şeffaf hakem değerlendirmesi” uygulaması
 - Elsevier yayınevi pilot uygulama olarak beş dergide şeffaf hakem değerlendirmesi süreci yürüterek sonuçlarını paylaşmıştır
 - Dergilerin editörlerinin %33’ü hakem raporlarına herkesin erişiminin olmasının raporları daha nitelikli hale getirdiği,
 - %70’i ise açık hakemlik sürecinde daha yapıcı ve derinlikli hakem raporları aldıklarını belirtmişlerdir.
 - Hazırlanan raporların sonradan erişilebilir olmasının, hakemleri adil ve yapıcı olmaya zorladığı açıktır.

Hakemlik

- Akademinin önemli bir kariyer sorumluluğu olarak kabul gören hakemlikte iki olgu karşımıza çıkmaktadır:
 - Gönüllülük
 - Motivasyon

HAKEM NEYE BAKAR?

- Tüm araştırma makaleleri için genellikle üç yönün karşılanması gerekir:
 - Özgünlük
 - Çalışmanın önemi
 - Bilimsel güvenilirlik

HAKEM NEYE BAKAR?

- Boşluđu dolduruyor mu?
 - Alanda önemli mi?
 - Bulgular geçerli ve güvenilir mi?

HAKEM NEYE BAKAR?

- **Özet**

- Makalenin söylediklerini doğru bir şekilde yansıtıyor mu?

- **Giriş**

- Araştırma sorunuz açıkça tanımlanmış mı ve uygun şekilde cevaplanmış mı?

- **Yöntem**

- Çalışma tasarımınız uygun mu ve araştırma sorusunu cevaplayacak kadar etkili mi?

- **Bulgular**

- Yeterince tanımlandılar mı ve açıklandı mı?

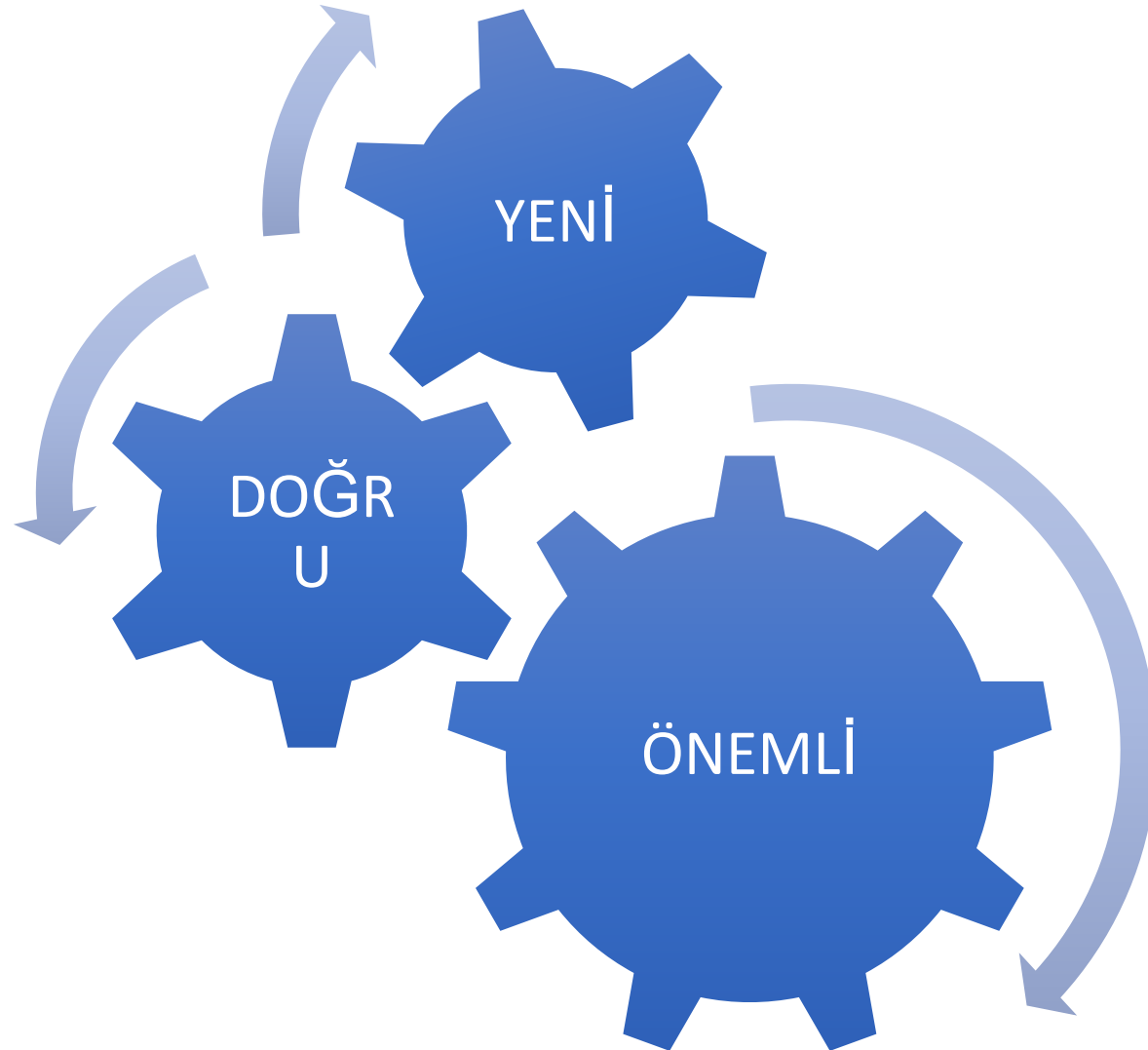
- **Tartışma**

- Yorumlar ve sonuçlar verilere odaklanmış ve bunlardan türetilmiş mi?

- **Referanslar**

- Güncel ve ilgilimi?

HAKEM NEYE BAKAR?

mi?

HAKEM NASIL OLMALI?

- İyi bir okuyucu
- İyi pratik yapan

Giriş-Sık Yapılan Hatalar

- Çok fazla ya da çok az bilgi verilmesi
- Amacın açıkça yazılmaması
- Açık ve basit olmaması: Karışık sunum yapılması

Gereç ve Yöntemler: Sık Yapılan Hatalar

- Çok az bilgi içermesi
- Giriş bilgilerinin dahil edilmesi
- Kelime kalabalığı
- Sonuçların bildirilmesi

Sonuçlar -Sık Yapılan Hatalar

- Ham veri kullanımı
- Tekrarlar olması
- Tartışma yapılması
- Şekil ve tablo kullanılmaması
- Gereç ve yöntemlerin dahil edilmesi

Tablolar-Sık Yapılan Hatalar

- Metinde geçenlerin tekrarı olmamalı
- Yeterli alt açıklamaları (*“legend”*) içermeli
- Her tablo'nun bir başlığı olmalı
- Çok fazla metin içermemeli
- Çok sayıda sütun olmamalı
- Tüm kısaltmalar altta açıklanmalı

Tartışma-Sık Yapılan Hatalar

- Sonuçlarla birleştirmede yetersizlik
- Yeni sonuçların tartışılmaması
- Geniş açıklamalar
- Yetersiz sonuçların yanlış tartışılması: Aşırı yorum yapılması
- Eksik/yetersiz bilgi verilmesi

Etik İhlalleri

- Aşırma (Plagiarism)
- Uydurma (Fabrication)
- Çarpıtma (Falsification)
- Dilimleme (Slicing)
- Çoklu kullanım (Duplication)
- Destek belirtmeme
- Yazar adlarında değişiklik yapma
- Diğer

HAKEM

- Her ne kadar bir derginin editörü ve yayın kurulu bir makalenin kabul veya reddedilmesinde karar verici ise de,
- **makale hakkında rapor hazırlayan hakemin görüşü çok önemlidir.**

Reviewers' comments:

-
- Reviewer #1: Dear Author
- After peer review I found that the MS needs **major revision**. The MS may be revised in view of the below comments:
- * The English of the MS needs to be significantly improved.
- * How was the plant sample identified? The voucher specimen needs to be reported.
- * How was the essential oil isolation period optimized?
- * The heading "2.1. Plant preparation and essential oil preparation" may be redrafted appropriately.
- * How was the quantification of the compounds verified?
- * The materials and methodology under heading 2.3 suggest use of lemongrass essential oil and not the Dracocephalumkotschyi essential oil. Recheck the oil used for the study
- * The methodology mentioned under heading "2.3. Preparation of Essential oil concentrations" is not properly reported as in the line "996 µl of alcohol-acetone solvent (50 µl of 70% alcohol and 50 µl of acetone). 87 Considering that the final amount of alcohol and acetone should not exceed 10% of the final 88 solution, 1 ml was reached by adding 900 µl of PBS buffer." Authors suggest the use of 50 µl of 70% alcohol and 50 µl of acetone amounting to 100 µl to which 900 µl of PBS buffer was added making it 1mL, however, authors also report addition of 4 µl of lemongrass essential oil which exceeds 1mL. Recheck properly and report.
- * Abbreviations used for the first time needs to mention their full form and after that the abbreviated form needs to be used.
- * The compounds reported in the GCMS analysis is only 11 compounds. However, the chromatogram of the essential oil does not show only 11 compounds. All the compounds observed need to be analyzed and reported. Moreover, the retention time reported and that in the chromatogram does not tally. The authenticity of the result needs to be verified.
- * After each result a remark from the authors may be added.
- * The discussion section needs major revision. The results has not been properly discussed with other previous findings. Moreover, no remark on the activity has been added for any of the activity. The discussion may be improved.
- * In the line "At this concentration, the parasite load was significantly reduced ($p < 0.01$) 12 h after incubation before being canceled out 24 h after incubation." there is no introductory and flow of the reported results. It needs to be redrafted.
- * In table 2 apoptosis report for only the essential oil was reported. The control needs to be reported as well.
- * The line "V. thapsus induced apoptosis with the highest concentration of 400 µg/ml." needs to be cited.
- * The conclusion section needs to report the findings of the study with a concluding remark of future potential rather than general conclusion. It may be redrafted accordingly.

Reviewers' comments:

- Reviewer #2:
- The manuscript so similar with this article which is accepted and published online (DOI: 10.1007/.....-6). Therefore this manuscript looks like an extension of the other article which is main author is also similar.

Karar

- Ref: GENREP-D-22-.....
- Title:
- Article Type: Research paper
- Dear Dr. Vatansever,
- Thank you once again for reviewing the above-referenced paper. With your help the following final decision has now been reached:

- **Reject**

- We appreciate your time and effort in reviewing this paper and greatly value your assistance as a reviewer for Gene Reports.
- You can download your certificate from the following link: <https://www.reviewerrecognition.elsevier.com>.
- Yours sincerely,
-
- May Yin LEE, Ph.D
- Executive Editor
- Gene Reports

Özetle

- Makalenin çok uzun tutulması
- Kötü Yazım
- Genel bilgide zayıflık
- Mevcut çalışmalarını gereksiz çok eleştirmek

HAKEME NASIL CEVAP VERİLİR?

- Oku ve 2-3 gün bir şey yapma
- Eleştiriler geçerli ise uygun cevaplar
- Eleştiriler geçerli değil ise uygun cevaplar
- Gönderirken yapılan her şeyi tek tek yaz (sayfa no, paragraf no, cümle vb vererek)
- Aşırı olmadan editöre ve/veya hakemlere teşekkür edilmeli

Hakem

- Bilimsel ilkeler doğrultusunda değerlendirme yapmalıdır
- Etki altında kalmamalıdır
- Değerlendirmeyi kendisine verilen süre içinde
- Gerçekleştirmelidir
- Uzmanlık alanı dışında kalan bir makaleyi değerlendirmemelidir
- Raporu açık, anlaşılır ve makaleyi geliştirici nitelikte olmalıdır
- Makaleye yönelik eleştirilerinde yapıcı bir üslup kullanmalıdır

İyi Bir Hakem

- Danışman kendisine gönderilen makaleyi dürüst bir eleştirel bakış açısıyla incelemelidir.
- Makalenin özünü ve amacını iyi irdelemelidir
- Duplikasyon, fabrikasyon, sahtekarlık, intihal gibi etik sorunların bir parçası olmamalıdır
- Kendisini çıkar çatışmalarının dışında tutabilmelidir
- Makale eğer kendi alanında değilse ve incelemek için yeterince zaman ayıramayacaksa danışmanlık önerisini kabul etmemelidir
- Eleştirileri yapıcı ve nezaket kuralları içinde olmalıdır
- Yazıda sunulan bilgi ve sonuçların gizliliği ilkesine saygılı olmalıdır

Çözümler

- Editörlerin “editör yanlılığı”, danışmanların ve editörlerin de “danışman yanlılığı” konusunda eğitilmesi
- Yanlılık sorununun ve editör, hakem, yazar, okuyucu şikayetlerinin görüşülüp tartışılacağı ortamların oluşturulması
- Yayın sürecinin tüm aşamalarının şeffaf hale getirilmesi
- Editör ve danışman yanlılığı konusunu irdeleyen ve daha yüksek kanıt değeri olan çalışmaların yapılması
- Dergilerin kurumsallaşması adına yönergeler oluşturulması, böylelikle editör, yayın kurulları ve danışman seçiminin standart hale getirilmesi
- Danışman kılavuzlarının hazırlanması

Çözümler

- Editör performanslarını değerlendirme ölçütlerinin oluşturulması
- Açık danışmanlık (*open peer review*) sürecinin yaygınlaştırılması
- Baskı sonrası danışmanlık (*post-publication peer review*) sisteminin tartışılması
- Yazarların önerdiği ya da dışladığı danışmanların *kullanıldığı süreçlerinin tartışılması*
- İnternet üzerinden yapılacak gerçek zamanlı anonim danışmanlık sisteminin tartışılması
- Dergilerin işleyiş süreçlerinin bağımsız dış denetmenler ile kontrol edilebilmesinin sağlanması
- Makalelerin sonuna konuyla ilgili uzman görüşleri (*commentary*) konulması

İyi organize edilmiş bir çalışmada, veriler ilginç bulunup tartışması iyi yapılırsa,
yayınlanmaması için bir sebep yoktur

TEŞEKKÜRLE
R